

„Ping-pong“ odgovornosti

Društvo invalidov občine Šiška

Od lanskega decembra do letošnjega aprila je potekala vselitev 316 družin v štiri bloke ob Cesti 28. maja v Draveljski gmajni. Veselje in sreča, ker kaj drugega človek nikoli ne občuti tisti trenutek, ko mu izročijo ključne novega, njegovega stanovanja! Prvo nekoliko močnejše deževje je to srečo skalilo, ker je začelo v stanovanju teči, za vse ostale napake, ki se že itak pojavljajo pri vseh novogradnjah, stanovanjci niso bili pozorni, ker so mislili, da bodo izvajalci del svoje napake odpravili.

Dnevi so tekli, na blokih pa so se pojavljale vse večje napake. V pritličnih stanovanjih so

bile poplave na dnevnem redu, začela je pokati fasada, notranje stene so dobile razpoke, draga centralna kurjava ni delala, zelenice je prekril plevel, televizijske antene so že nekaj mesecev predstavljale samo okras, v zgornjih nadstropjih ni bilo vode, ... Stanovanjci so se med tem že organizirali po hišnih svetih in so začeli opozarjati izvajalce posameznih del, naj začnejo odpravljati napake. Vsa opozorila pa so bila »bob ob steno« in po nekajmesečnih obljubah je problematika nesolidnih gradenj »pristala« na občinskem komiteju ZKS Ljubljana-Šiška.

Klobčič se začenja odvijati

V soseski ŠS — 10, tako se namreč uradno imenuje soseska, kjer stojijo ti štiri nesrečni bloki, je 11 delovnih organizacij iz Šiške kupilo za svoje delavce z nizkimi osebnimi dohodki, ki le za malenkost presegajo dovoljeno višino osebnih dohodkov pri solidarnostnem skladu v Ljubljani, 316 stanovanj. Gradbeno operativno so vršila gradbena podjetja Obnova, Sava, Hrastnik in Monter, investitorji (11 delovnih organizacij in občinska skupščina) pa so nadzor poverili Standard-investu. Po petih spremembah cen kvadratnega metra stanovanja, so ta solidarnostna stanovanja pristala pri ceni 6380 dinarjev za kvadratni meter!

Pri takšnih cenah bi morali biti bloki »ena a«, ne pa da po pol leta izgledajo stari že najmanj dvajset let! Resnica pa je daleč od tega, saj si deževnica utira pot kar skozi stropne zgornjih nadstropij pa vse do kleti, kjer navadno nastane poplava. Kakšni so stropi in parketi v stanovanjih verjetno ni treba posebej razlagati!

Občinski komitej ZKS Ljubljana-Šiška je zato predlagal občinski stanovanjski skupnosti, da gradbene delovne organizacije Sava, Obnova, Hrastnik in Monter odslovijo iz gradbenega območja Šiške zaradi nesolidne gradnje prav teh štirih blokov v Draveljski gmajni. Istočasno pa je izvršni svet občinske skupščine imenoval posebno sedemčlansko komisijo, ki je morala pregledati strokovnost in solidnost gradnje ter istočasno predlagati sanacijo razmer.

Delo opravljeno do polovice

Komisija si je štiri dni ogledovala vse napake, poročilo tega ogledovanja pa so poslali izvršnemu svetu občine. Točko »nesolidne gradnje v Draveljski gmajni« pa so člani izvršnega sveta preložili, ker komisija ni podala nobene predloge za odpravo napak!

Ugotovitve komisije so, milo rečeno, popolno nasprotje dejanskega stanja. Komisija je namreč ugotovila, da so imeli vsi uporabljeni gradbeni materiali ateste, da je bilo delo opravljeno solidno in da bi bloki morali, sodeč po tej gori atestov, ki jih je opravil Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij Ljubljana, izredno dobro narejeni. Vse razpoke, ki so najtrši »oreh« teh blokov, pa so nastale zaradi projektne napake. Že nekaj mesecev posebni strokovnjaki z različnimi aparaturni merijo te razpoke, da bi se končno dokopali do ugotovitev, zakaj so nastale razpoke.

Nihče ni kriv!

Po ugotovitvah te sedemčlanske komisije za razpadanje novih blokov v Draveljski gmajni ni nihče kriv. To predpostavko so potrdili tudi gradbeniki, ki krivdo valijo na svoje subizvajalce, ki so v blokih opravljali manjša obrtniška dela.

Čudno, da nihče ne priznava krivde, a takoj po sestanku na političnem aktivu občine so kar na lepem začeli popravljati napake za katere se prejšnji dan še zmenili niso!

Stanovanjci teh blokov v Draveljski gmajni so sedaj skoraj obupani. Manjše napake (stopnišna stikala, zamašene kanalizacijske cevi, zelenice, antene...) se sicer dejansko odpravljajo, glavna napaka — zamakanje strehe in zidov — pa še kar naprej čaka na ugotovitve

NEUPORABNO STANOVANJE

Komisija je ob pregledovanju napak prišla tudi v blok C — 2 in v stanovanju številka 15 ugotovila veliko razpoko na zunanji steni. Odločili so omet in ugotovili, da so zidaki enostavno zloženi drug poleg drugega v višini celotne stene in da jih ne povezuje malta. To pa je bila tudi edina ugotovitev komisije, ki kaže na nesolidno gradnjo v Draveljski gmajni! Stanovanje ni primerno za vselitev...

Seveda se lahko ob tem vprašamo tudi to: kaj je delal nadzorni organ, ki se je istočasno pojavljal tudi kot izvajalec (zidaki)!

strokovnjakov, ki naj bi šele septembra povedali, zakaj takšne razpoke in seveda predlagali tudi odpravo »namakanja« stanovanj. Ker pa je znano, da jeseni navadno sploh ne dežuje, je seveda bojazen stanovalcev, da bodo v teh mesecih hodili po stanovanjih z dežniki, popolnoma odveč!

Še »neugotovljene« napake

Prvotni načrt, ki je seveda vseboval tudi vse izračune statike, so kar na lepem spremenili. Zakaj je prišlo do spremembe nihče noče vedeti. Sprememba je bila le malenkostna: prvotno predvidene zidake so zamenjali z zidaki, ki jih izdeluje v svojem obratu Standard-invest. Ti zidaki pa imajo drugačen razteznostni koeficient kot betonske plošče med nadstropji in tu je glavni razlog za vse mogoče razpoke.

Razpoke same po sebi še ne bi bile tako hudo zlo, če bi bila fasada navadna — iz teranove. SGP Sava je predlagalo izvedbo fasade prav iz teranove, investitorji pa so vztrajali — prav zaradi cene — na fasadi iz elektrofiltrske malte, ki je enostavno prebarvana z nekim posebnim lakom. Tu pa razpoke še kako hodijo narobe, ker na razpoki počí tudi lak in deževnica si skozi zidove utira pot v stanovanja. Zanimivo je tudi to, da razpoke niso nastale zaradi potresa pred meseci in da se ob potresu sploh niso povečale.

Še bolj čudno je dejstvo, da je ZRMK (Zavod za raziskavo materialov in konstrukcij) izdal ateste za zidake, fasadno malto in to posebno barvo!

Kaj sedaj?

Vsi dosedanja sestanki niso dali skoraj nobene rezultata, seveda če odštejemo dejstvo, da so gradbeniki začeli odpravljati manjše napake. Deževje je skoraj pred vrati. 316 družinam se dejansko obeta mokra jesen. Iskanje krivca, ki se je sprevrglo v »ping-pong« odgovornosti, sigurno ne bo popravilo razpok. Že včeraj bi morali začeti z obnovo streh in fasad na vseh štirih blokih. Seveda pa pri tem nastane ključno vprašanje: kdo bo plačal to sanacijo!

Izvršni svet šišenske občinske skupščine naj bi po ugotovitvah komisije dal predloge za odpravo napak. Kako pa naj izvršni svet reši to zadevo, ko pa zaenkrat krivec ali krivci še sploh niso ugotovljeni! Začarani krog odgovornosti se tako vrti še naprej od projektanta, ZRMK, gradbenih izvajalcev, subizvajalcev do stanovalcev.

Edino kar je ta trenutek vsem jasno je dejstvo, da je potrebno fasade na blokih zamenjati...

S. Matelič

Pester delovni program

V dve skrajnosti radi zapadamo: ali ob nekem problemu ostanemo hladno neprizadeti, ali pa smo se nad njim priči pripravljene zjokati in potegniti iz žepov robce po nasvetih bontona iz prejšnjega stoletja. Le tisto srednjo pot, ki po treznem premisleku edina more pripeljati do dobrih rešitev, težko najdemo.

Tudi s problematiko invalidov je tako. Vsaj enkrat na leto, takole ob dnevu invalidov meseca marca, se radi potrkamo po prsni, polni lepih besed, gesel in zvenečih parol smo, naša človečnost se zdi čez noč prebujena in vzdrumljena, nešteto obljub izrečemo — žal pa nanje kaj hitro pozabimo, ko se pomešamo v vrtnec vsakdanjega življenja in klobčič svojih težav. Morda prav tod tiči vzrok, da na invalide še vedno gledamo nekako karitativno, ali pa njihove probleme obravnavamo preveč splošno, v preširokem zamahu in tako rekoč povprek.

Že res, da bi storili krivico vsem, ki se kakorkoli ukvarjajo s tem področjem, če bi rekli, da se stvari ne premikajo naprej. Nešteto dokazov je namreč, da se njihov krog nenehno širi, sega od zdravstva in šolstva do gospodarstva — vsemu temu pa čestokrat manjka enotne in usklajene politike, ki bi pripomogla k hitrejšemu in boljšemu reševanju problemov. Veliko si obetamo od novega zakona o usposabljanju in zaposlovanju invalidov, ki je sedaj v javni razpravi in ki bo z novim letom stopil v veljavo, mnogo pričakujemo tudi od zakonodaje, ki ne posega direktno v to problematiko, a jo kljub temu vključuje — skratka, videti je, da gre delo naprej. Vendar pa ob tem ne smemo pozabiti na tista osnovna jedra, iz katerih pravzaprav izhajajo naloge: občinska društva invalidov, aktivni v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela.

Društvo invalidov občina Šiška si je našlo hudo zasilne prostore v kleti enega od blokov na Jami. Kljub temu, da je pisarnica, kjer smo onega dne poklepetali s tajnikom Slavkom Lipovcem, prijetno domača, se človek nehoti vpraša, kako pridejo vanjo invalidi; stopnice, ki vodijo navzdol, so temne in ozke, sama pisarna pa tudi vlažna in povsem neprimerna. Društvo je menda že iskalo boljše prostore, a se je zaustavilo pri denarju. Nalog, ki trkajo na vrata, je preveč, dotacije pa tako nizke, da so v glavnem odvisni od dobre volje posameznih podjetij in delovnih organizacij.

Sicer pa je društvo, ki vključuje čez 500 članov, delavno. Letos so posvetili največ pozornosti rekreaciji in športu, udeležili so se številnih tekmovanj v šahu, kegljanju, balinanju in streljanju, pri tem dosegli vrsto diplom in priznanj in med drugim celo prvo mesto v šahu v ljubljanski regiji.

Tudi nekaj izletov so organizirali — udeležencem bo dolgo ostal v spominu izlet v Strunjan, Logarsko dolino in na Jezersko; do konca leta imajo v programu še izlet v Kumrovec, Stubice in Atomske toplice ter Pulo. Enodnevni izleti so se izkazali kot zelo uspešne oblike medsebojnega spoznavanja in popestritve vsakdanjega življenja. Za letovanja v zdraviliščih in turističnih krajih, za katere je sicer precej zanimanja, namreč primanjkuje denarja (ponudba za enodnevni penzion je bila letos 100,00 din.).

Sam delovni program je dokaj pester, vključuje tako usposabljanje invalidov za delo, skrb za zaposlitev v rednih in posebnih delovnih organizacijah, stanovanjska vprašanja (letos so rešili tri primere) kot dajanje denarne pomoči, skromnih daril in obiske na domu. Posebnega pomena je pravno-posvetovalna pomoč saj invalidi pogosto ne vedo, kam naj se obrnejo, da bodo dobili pravišen odgovor.

Prav zategadelj bi bilo prav, da bi se vseh tistih 1700 invalidov, kolikor jih je sedaj v občini Šiška, združilo. Zato, da bodo lažje uveljavljali svoje pravice in zato, da bo manj osamljenih in samotnih med njimi.

M. V.